

Tök az adu Kissoron

A kissori tanyáról messziről leri, hogy itt aztán mindig akad munka. Főként az egyikben épp most saláta díszlik, —, dísznőül, illetve fészter teli rőfőgő jószágokkal, a szalma- és herekával, s a kukoricásgöré sem hiányoznak a képből. *Itia Józsófét*, feleségét, menyét, vejét és lányát a konyhában találtam. A társaságból a mama a legbeszédesebb.

— Mindennel foglalkozni kell a megélhetésért. Egyszer ez, másszor az jön be jobban. Láthatta a görét, alig van benne kukorica. Két és fél holdon az a pár mázsa termett. Az aszály csúnyán elbánt vele. Egy utánfutónyi kukoricát épp most hoztunk a tápboltból. Dísznőt azért csak tartunk, ki tudja, milyen ára lesz. Mindenesetre a trágya kell a homokra. A barack, a paradicsom közepesen sikeredett. Nem úgy a dinnye.

— Jó ára volt az idén. Ezzel nem sok gondjuk lehetett.

— Ára az volt, csak a mennyiséggel volt baj. Négy rokoncsalád földet fogott a szakszövetkeztől. Négy hektár 22 ezer forintba került egy évre, meg ötvenezer forintot érő trágyát raktunk bele. A végén mindannyiunk munkájára tizenötezer forint maradt. Az előző években viszont volt benne fantázia.

— A kazlak között láttam egy jókora rakás sütőtököt. Mit kezdenek ennnyivel? Miért pont oda pakolták?

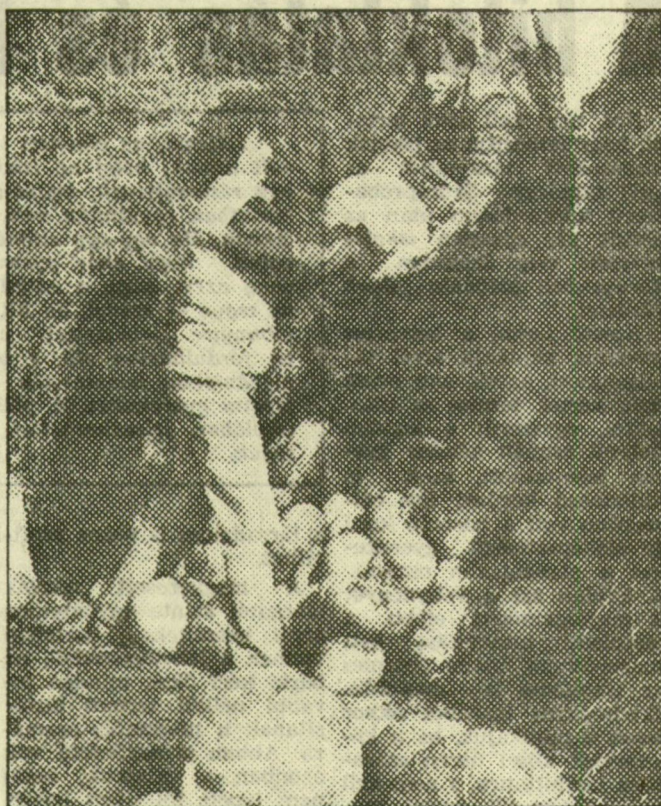
— A szakszövetkezet megpucolva felvásárolja, szerződöttünk rá. Sok termett, de a szárazság miatt aprók maradtak. „Téli” pénznek és elfoglaltságnak jó lesz.

— Mire megpucolják, kitavasodik.

— Halad az, géppel csináljuk. A vejem mosógépmotorra szerelt egy abriket. Oránként egy mázsát tud letisztítani. A kazlak közt jó helye van a töknek, nem fagy meg, csak a tetejét kell így letakarnunk.

Demus Lászlót, az Alkotmány szakszövetkezet elnökét az irodán arról kérdeztem, mi lesz azzal a sütőtökkel, amit *Itiaék* a felvásárlótelepen átadnak.

— A sütőtök természetesen öt éve kezdtek érrefelé. Paradicsomot szállítottunk a Kecskeméti Konzervgyárba. Ők mondták, a bébiételgyártáshoz szükségük lenne évi 15-20 vagon sütőtökre is. Ajánlottuk a tagoknak. Akadt vállalkozó, sőt a második évben már növelni szeretnék volna a mennyiséget. Nekik viszont csak ennyi kell. Beütött a túltermelés. Szerencsén volt, Nyíregyházán — talán a szesztilalom

Lázár Mihály felvétele

miatt — elkezdtek a sütőtöklevet gyártani, szovjet exportra. Most viszont szerződést már nem kötnek velünk, mert közelebb is találunk termelőket.

— Az idén milyen megoldást találtak?

— Ismét Kecskemét nyújtott segédkezet. Kérték, a bébiételnek valón felül öt vagon speciális, NSZK-ból kapott vetőmagból termelt tököt szállítsunk. Úgy tudom, ivólé készül belőle. Münchenből jött a mag, egy április végi pénteki napon megkaptuk, s szombat-vasárnap már vetették is tagjaink.

— Sokan foglalkoznak vele?

— Hetven-nyolcvan családnak. Legtöbbjük már „gépesítette” a pucolást. Úgy látszik, a kilónkénti nyolcforintos árért érdemes vele foglalkozni.

— Úgy tudom, a kissori ember mindig is résen volt, s időben ráállt arra, ami pénzt hozott.

— Való igaz, az ötvenes években a dinnye volt a sláger, aztán a hatvanas évek végén az őszibarack. A „medőker”-árak miatt ez visszahozta, de napjainkban újra feljövőben van. A földieper, a spárga, majd a paradicsom évei következtek. Volt idő, amikor a fűszerpaprika is párhuzamban futott velük, de ez már a múlt. A paradicsom még mindig tartja magát. A sütőtök, a fűszerpaprika és a gabonafélék, elsősorban az aszályt nehezen

viselő kukorica rovására terjeszkedik.

Tóth Szeles István

S még egy hír tök-ügyben — igaz, már külföldről: Még a Collins-i tökvilág bajnokság avatott szemű szűrije előtt is feltűnést keltett a maga 340 kilójával és közel 4 méteres kerületével. A világ tökranglistáján pedig azonnal az élre tört; nem csoda, hiszen ilyen „adottságokkal” tízszer nehezebbnek bizonyult, mint az előző csúcstartó.

A világ legnagyobb tökének tulajdonosa egy kanadai zöldségtermesztő, Gordon Thomas, aki a rekorder zöldségpéldányt Quebec tartománybeli kertjében termesztette.

Kultúrával a környezetért

— Kultúrával a környezetért, hirdeti alapítványuk. Ezt hogy kívánják megvalósítani?

— Az általunk támogatott kulturális rendezvényekkel, melyek tematikusan kapcsolódnak céljainkhoz és érzelmi ráhatással táborozhatnak hűveket a környezet és magunk megóvásához. Úgy érezzük, hogy társadalmi tudatunk Magyarországban még nem nézett komolyan szembe a problémarendszerrel, ezért tevékenységünk elsősorban felhívó-ismeretterjesztő, megoldási alternatívát kínáló szeretne lenni.

— A környezetvédelemmel általában, vagy annak valamely szelével kívánnak foglalkozni?

— Üzleti körünk a veszélyes hulladékok okozta környezeti károsodások megelőzésére specializálódott, így azok szakszerű szállítása és feldolgozása. Ezt országos méretű információs rendszerünkkel segítjük elő.

Felhívás a Magyar Szocialista Párt szerveződő tagságához

Megalakult a Magyar Szocialista Párt szegedi-felsővárosi közéleti alapszervezete. Elfogadjuk az MSZMP I. kongresszusának dokumentumait, és figyelme a politikai élet sokszor etikátlán átrendeződését, arra szólítjuk fel az MSZP most szerveződő alapszervezeteit, hogy ne fogadjanak be olyan személyeket, akik az elmúlt évtizedekben visszaéltek MSZMP-tagságukkal, vezetői beosztásukkal, párttagságukat egyéni haszonszerzésre használták fel. E felhívás közzétételét azért tartjuk fontosnak, mert megítélésünk szerint a kongresszus oly nagy kaput nyitott, amely lehetővé teszi, hogy azok is helyet követeljenek maguknak, akik hozzájárultak a szocialista eszmék lejárásához.

MSZP szegedi-felsővárosi közéleti alapszervezete

„Egy szűrő beépítése elkerülhetetlen”

Fórum a választói törvényről — és minden másról

Talán e véleménykülönbségek megbeszélését, netán feloldását szolgálta az a találkozó, mely *Róza Edit* országgyűlési képviselő szervezésében szerda este zajlott a Deák Ferenc Gimnázium aulájában. Az effajta fórumokon szinte már szokásos, hogy a témától elútor, „ami a szívedet nyomja”-stílusú beszélgetés, vagy inkább panasznapi alakul ki, így nem csoda, hogy a szerdai rendezvény is késő estebe nyúlt. Az igencsak fáradt meghívott vendégekből már nem volt könnyű „kiszedni” egy nyilatkozatot.

Listás vagy egyéni?

A Szociáldemokrata Párt képviselőtársainak *Gaskó István* országos vezetőségi tag vett részt a fórumon.

— Ez az a törvénytervezet, amelyben a tárgyalófelek között leginkább egyetértés alakult ki — szögezte le.

— Ugyanakkor köztudott, hogy az SZDSZ és a Fidesz nem írta alá a megállapodást — így hát meglepő a kijelentése.

— Valóban nem írták alá, de nem azért, mert ezzel a szöveggel nem értettek egyet, hanem azért, mert nem tartalmazott minden olyan kérdést, amit ők szerettek volna. Egyébként a két szervezet a többiek megállapodása utáni napon sajtókonferenciát tartott, ahol elmondták, hogy maga a tervezet jó, csak kevés. Úgy gondolják, hogy bele kellett volna venni a szövegbe a munkásság megszüntetését, a munkaügyi pártszerveződések megszüntetését, az MSZMP vagyoniának társadalmasítását, s nem értettek egyet a köztársasági elnök szabad vá-

lasztások előtti megválasztásával sem. Ezzel egyetértünk mi sem értettünk egyet, ezt egy külön záradékban oda is írtuk a megállapodásokhoz.

— A sokat emlegetett konszenzus kialakulásig mely pontokon voltak komoly nézetkülönbségek a tárgyalófelek között?

— Mondhatni végletes álláspontok közelítésével jutottunk közös nevezőre. Például a listás, illetve egyéni választókerületek kérdésénél a történelmi pártok teljes listás választást akartak, míg az MDF és az MSZMP az egyéni választókerületekre esküdt.

— Az alírás szerepe

— A fórum résztvevői a tervezetnek azt a pontját vitatták leginkább, miszerint egy jelölt állításához 750 ember javaslata szükséges.

— Ez is kompromisszum eredménye. Az ellenzéki pártok képviselői szerint lényegesen kevesebb ajánlás is elég lenne, az MSZMP viszont sokkal többet akart. Ez is középutas megoldás. Az azért valóban elgondolkodtató, hogy a politikai közélettől való félelem elkep-

zelhetően sokakat eltántorít a névvel ellátott jelöléstől.

— Hogyan látja az Országgyűlésnek mennyire kell figyelemmel lenni a háromoldalú tárgyalások meghatározásaira?

— Azt hiszem, sosem volt ennyire szükség a frakcióegységre a parlament MSZMP-, vagyis most már MSZP-tagjai között, mint most. Az ellenzéki kerekasztalnak az a véleménye: az elmúlt negyven évben hiba volt rájuk erőltetni a pártegységet, ma viszont éppen erre van szükség.

— Az est másik legfontosabb foglalkoztatott szereplője *Bogdán Tibor*, az Igazságügyi Minisztérium alkotmány-előkészítő kodifikációs főosztályának vezetőhelyettese.

— Nyilván sok hasonló találkozóhoz vett már részt. Tapasztalatai szerint a tervezet mely pontjait vitatják leginkább?

— A választási rendszernek több pontját is vitatják, a köztársasági elnökkel kapcsolatban pedig azt, hogy ki válassza, és mikor.

— Kik azok, akik vitatják: a tárgyalófelek, vagy kívülállók?

— Érdekes a helyzet: a választási rendszerrel kapcsolatos kompromisszumot mindenki elfogadta a tárgyalófelek közül, még azok a szervezetek is, amelyek végül nem írták alá. Ugyanakkor a törvénytervezet ezen részét az országban nagyon sokfelé vitatják az emberek, beleértve azoknak a szervezeteknek az alsóbb szintű képviselőit is, amelyeknek a vezetői az aláírók között voltak.

Kényszerek

— Mi az ön véleménye a megállapodás szövegéről?

— Jónak tartom, az arányokkal van talán egy kis gond. Ennek azonban az az alapja, hogy ha itt a pártok — melyeknek még csak egy része jelent meg a porondon — automatikus jelöltállítás

— jogot kapnának, mindenféle megmérettetés nélkül, akkor tíz fővel, amennyivel már pártot lehet alapítani, hatalmas befolyásra tehetnek szert, és egy-egy választókerületben komolytalanná tehetik a választást. Ezért van az aláírásgyűjtés, mert valamilyen formában egy szűrő beépítése elkerülhetetlen.

— Mit gondol, a parlament elfogadja így ezt a tervezetet?

— Nagy kérdés. Nem kiárt, hogy alapvető dolgokban változtatást javasolnak majd. Am ez egy finoman kimunkált, hosszasan vita után kialakított kompromisszum, számos technikai vetülettel. Nem tudom most elképzelni, hogy lehet az egész rendszer megbontása nélkül kisebb dolgokban korrigálni — a politikai konszenzus fenntartásával.

A fórum résztvevői is hazafelé indultak a késő esti órákban. A vendéglátó *Róza Edit* azt kérdeztem: mennyiben segítik az ő parlamenti munkáját az elhangzottak. Így választott: nem azért rendezte az effajta fórumokat, hogy az ő munkáját megkönnyítsék, hanem azért, hogy választói mélyebben megismerkedhesse a törvénynek a tartalmával, amely — ha majd alkalmazzák — őket is közelről érinti.

— Ehhez sok sikert kívánok önöknek.

Varga Iván

Balogh Tamás

Az MNB vállalkozásokat támogató hitelakciót indít

A Magyar Nemzeti Bank a vállalkozások támogatására új hitelkonstrukciót indít. Ennek keretében a 60 fő alatti vállalkozások hiteligényeit elégíthetik ki. A hiteleket a magán- és kisvállalkozások finanszírozásával foglalkozó kereskedelmi bankoktól igényelhetik a vállalkozók.

Az MNB hitelkerete kiegészítő forrásul szolgálhat a kereskedelmi bankok számára. A jegybank a magán- és kisvállalkozóknak nyújtott hitelek összegének 25 százalékára nyújt úgynevezett refinanszírozási hitelt. A refinanszírozási hitel lejáratát a kereskedelmi bankok számára — a folyósítástól számítva — legfeljebb 6 év, a vállalkozó hitelre történő ütemezése ehhez igazodik. A refinanszírozási hitel kamata a mindenkor érvényben lévő, meghirdetett kamattal azonos a kereskedelmi bankok számára, erre a vállalkozóknak a

kereskedelmi bankok 1,5 százalékos árrést számíthatnak fel.

A hitelkérelmek elbírálása, illetve a hitelek kockázatának vállalása a kereskedelmi bankokra hárul, ezért a bankok konkrét biztosítékokat írhatnak elő a hitelnyújtás feltételeként. Az adott fejlesztés finanszírozásához a bankok a vállalkozóktól saját pénzügyi forrást követelhetnek meg.

A világbanki keretből nyújtható egy-egy kölcsön legfeljebb 150 ezer dollárnak megfelelő forintösszeg lehet, s a támogatásból a fejlesztés teljes költségének legfeljebb 50 százalékát finanszírozhatják. (A beruházás másik felét saját forrásból, vagy egyéb bankhitelből kell biztosítani.) A kölcsön lejáratát ideje a vállalkozók számára maximum 3 év, amelyből legfeljebb egy év türelmi időt biztosítanak a kereskedelmi bankok.